

Augustynowicz, Jan

Wystawa fotograficzna "Płock i jego pomniki"

Notatki Płockie 45/1-182, 53-55

2000

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

WYSTAWA FOTOGRAFICZNA "PŁOCK I JEGO POMNIKI"

29 lutego 2000 r. w sali wystawowej Działu Zbiorów Specjalnych Biblioteki im. Zielińskich Towarzystwa Naukowego Płockiego w Płocku została otwarta wystawa fotograficzna znanego płoczanina, fotografa i działacza katolickiego - Wiesława Józefa Kowalskiego, członka TNP, dyrektora Biura TNP.

Wystawę rozpoczęły krótkie wystąpienia prezesa Towarzystwa Naukowego Płockiego dr. inż. Jakuba Chojnackiego i autora ekspozycji Wiesława J. Kowalskiego, który skierował podziękowania do wszystkich gości, tak licznie przybyłych na otwarcie (ponad 200 osób). Szczególną wdzięczność skierował do biskupa płockiego prof. dr. hab. Stanisława Wielgusa, za to, iż wśród rozlicznych obowiązków znalazł czas, aby uświetnić swoją osobą inaugurację wystawy.

Prezentując ekspozycję Wiesław J. Kowalski powiedział: "To jest moja mała Ojczyzna, której piękno pragnę ukazać poprzez kolorowe dokumentalne fotogramy przedstawiające m.in. wydarzenia historyczne takie jak obrona Płocka w 1920 r., śmierć Zygmunta Padlewskiego, Kaplica królewska władców Polski Władysława I Hermana i Władysława III Krzywoustego. Pragnę uświadomić płoczanom, a szczególnie naszej młodzieży duże znaczenie Płocka na Mazowszu. Nie zawsze uświadamiamy sobie - z pozoru detale - takie jak tablice pamięci, pomniki, groby, obiekty sakralne np. miejsce pierwszego objawienia s. Faustyny Kowal-

skiej". Na końcu swego przemówienia Autor - W.J. Kowalski podziękował wszystkim sponsorom, którzy przyczynili się do powstania wystawy i jej katalogu-albumu.

Wystawie towarzyszy publikacja Wiesława Józefa Kowalskiego zatytułowana "Płock - 2000 w fotografii", która wydana została z okazji Wielkiego Jubileuszu Chrześcijaństwa. Album zawiera blisko 70 kolorowych fotografii i stanowi przewodnik po wystawie "Płock i jego pomniki w fotografii W.J. Kowalskiego".

Wiesław Józef Kowalski urodził się w 1945 r. w Płocku. Ukończył studia pedagogiczne na Uniwersytecie Warszawskim. Był przewodniczącym płockiego Oddziału Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Indyjskiej. Wyróżniony został medalem im. Mahatmy Gandhiego. Był twórcą i opiekunem Płockiej Grupy Plastyków "Rama-79". Uehonorowany został odznaką "Zasłużony działacz kultury", "Medalem za upowszechnianie kultury w Płocku", oraz Złotym Krzyżem Zasługi. Został płoczaninem roku 1987. Jest autorem szeregu interesujących książek: "Rama-79", "Bliżej Indii" i "Z Jezusem Miłosiernym" oraz "O miłosierny Boże - ufamy Tobie" Wiesław J. Kowalski fotografią zainteresował się w latach sześćdziesiątych. Zorganizował do tej pory ponad 20 indywidualnych wystaw fotograficznych, brał udział w kilku wystawach zbiorowych, m.in. "Mój Płock". Miał dwie wystawy indywidualne w Kolonii (Niemcy) w Muzeum Diecezjalnym "Kresy Wschodnie w fotografii" i "Pie-

Autor wystawy i dostojni goście

grzymki do Katynia - 1995". Fotografami Wiesława J. Kowalskiego, dokumentalisty, są czytelnym zapisem obiekty, krajobrazu, czy danej chwili. W swoich pracach nie stosuje żadnych upiększeń, zniekształceń, udziwnień, ani technik komputerowych w ulepszaniu fotogramu. Zdjęcia Wiesława J. Kowalskiego są proste w odbiorze. Autor stosuje ciekawe przybliżenia i kadrowanie; człowiek i przyroda na jego zdjęciach jest ważnym elementem wzbogacającym i dającym życie obrazowi rysowanemu światłem.

O swoim mieście W.J. Kowalski pisze w albumie: "Płock - najstarszy, tysiącletni gród pięknie położony na wysokiej skarpie nad Wisłą, miasto od zamierzchłych czasów stanowiące główny ośrodek duchowy i kulturowy Ziemi Mazowieckiej. Będący ongiś siedzibą Monarchów Polski, Władysława I Hermana i Bolesława III Krzywoustego. Od 1075 r. był stolicą jednego z najstarszych biskupstw słowiańskich. Przed tysiącem lat pielgrzymował tutaj apostoł Europy - św. Wojciech. Na płockim zamku przebywali polscy królowie: Kazimierz III Wielki i Władysław Jagiełło. Mieszkał i uczył się tu Paweł Włodkowiec, obrońca interesów Polski w sporach z Krzyżakami (...).

Z tej ziemi wyszedł św. Stanisław Kostka, tu żyli i pracowali ks. Piotr Skarga, najstarszy bibliista polski ks. Jakub Wujek, św. Andrzej Bobola, Józef Wybicki, Fryderyk Chopin, Joachim Lelewel, profesor Adama Mickiewicza, autor książki "Płockie drzwi romańskie", Zygmunt Padlewski, naczelnik Powstania Styczniowego, który zginął 15 maja 1863 r. w Płocku. Na ziemi płockiej przebywali także bł. Honorat Koźmiński, ks. Achilles Ratti, pierwszy Nuncjusz Apostolski w odrodzonej Polsce, późniejszy papież Pius XI, Józef Piłsudski, Marszałek Polski - pierwszy Honorowy Obywatel Miasta Płocka (1921).

Liczni kapłani, harcerze i mieszkańcy Płocka, którzy oddali życie za Wiarę i Ojczyznę na przestrzeni wieków, w tym podczas licznych powstań i wojen: bł. abp. Antoni Julian Nowowiejski, biskup płocki i bł. biskup sufragan Leon Wetmański. Przebywali tu Ignacy Mościcki, naukowiec, Prezydent Drugiej Rzeczypospolitej, Honorowy Obywatel Miasta Płocka, gen. bryg. Władysław Anders, dowódca Nowogródzkiej Brygady Kawalerii. (...) W latach 1930-1932 przebywała w płockim klasztorze Zgro-

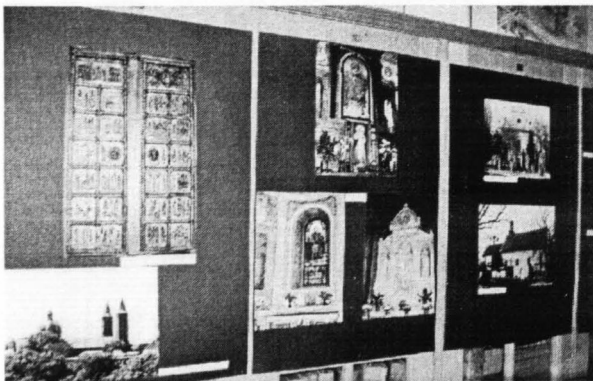

Na otwarcie ekspozycji przybyło ponad 200 osób

madzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia przy Starym Rynku 14/18 s. Faustyna Kowalska, apostołka Bożego Miłosierdzia, którą 30 kwietnia 2000 r. w Watykanie Ojciec Św. Jan Paweł II ma wpisać w poczet świętych.

Płock - miasto licznych zabytków, architektury, bogatych zbiorów w Muzeum Mazowieckim, w którym znajduje się największa w Polsce kolekcja sztuki secesyjnej oraz Muzeum Diecezjalnym, z ciekawymi eksponatami sztuki sakralnej. Towarzystwo Naukowe Płockie i jego Biblioteka im. Zielińskich z unikalnymi zbiorami inkunabułów, rękopisów, grafik, książek (prawie 300.000) i starodruków (13.250). Jedną z najstarszych szkół w Polsce, obecnie Liceum Ogólnokształcące im. Marszałka Małachowskiego, Liceum Ogólnokształcące im. króla Władysława Jagiełły, Wyższe Seminarium Duchowne, liczne kościoły, w tym katedra z piękną wianą kopią brązowych romańskich Drzwi Płockich, cerkiew prawosławna i klasztor Mariawitów. Pomniki i tablice pamięci, które przypominają wydarzenia historyczne i ludzi związanych z dziejami miasta. Groby i kopiec harcerzy poległych w obronie Płocka 18 sierpnia 1920 r. przed nawałą bolszewicką. Pomnik upamiętniający miejsce straceń - 13 Polaków, 18 września 1942 r. zamordowanych przez hitlerowców. Pomniki martyrologii Żydów, nauczycieli i 73 Polaków, którzy zostali spaleni w domu przy ul. Sienkiewicza 28. Poza tym pomniki wdzięczności: Jana Pawła II, Władysława Broniewskiego, Józefa Piłsudskiego, Ludwika Krzywickiego, bł. abp. A. J. Nowowiejskiego, bł. bp. Leona Wetmańskiego, ks. Jerzego Popiełuszki, kapelana Solidarności, Ignacego Łukasiewicza, Witolda Zglenickiego".

Prezydent Płocka Stanisław Jakubowski w przedmowie do albumu napisał: "Cieszę się, że Towarzystwo Naukowe Płockie zorganizowało wystawę fotograficzną dokumentującą historię Płocka i jego piękno, ukazującą obiekty historyczne i sakralne oraz miejsca upamiętniające znaczące wydarzenia i postaci naszego miasta. Mam nadzieję, że prace prezentowane w roku kończącym drugie tysiąclecie skłonią państwa do refleksji nad czasem minionym i do zadumy nad przyszłością. Towarzystwu Naukowemu Płockiemu - organizatorowi wystawy Płock i jego pomniki, oraz autorowi - Wiesławowi Józefowi Kowalskiemu, gratuluję podjęcia inicjatywy służącej upowszechnianiu wiedzy o naszym mieście, także i wśród młodzieży".

Fragment wystawy

Dr Marian Chudzyński, wiceprezes TNP ds. naukowych napisał w albumie m.in: "Piękne są płockie kościoły w obiektywie Wiesława J. Kowalskiego. Mają bogatą historię, wiele zachowanych pamiątek. Szczególnie bogata w zabytki sztuki sakralnej jest katedra płocka, matka wszystkich kościołów diecezji płockiej. W niej znajduje się wspomniana kopia romańskich Drzwi Płockich, 9 nagrobków renesansowych osób duchownych i świeckich, a także Kaplica Królewska z sarkofagiem Władysława I Hermana i Bolesława III Krzywoustego. Wreszcie w skarbcu katedry znajdują się dwie bezcenne pamiątki sztuki ściśle związane z Płockiem, a mianowicie kielich z fundacji Konrada Mazowieckiego z I połowy XIII w. i herma św. Zygmunta z romańskim diademem piastowskim.

Cieszy również fakt, że w ostatnich latach przybyło sporo nowych kościołów w naszym mieście. Niektóre mają interesującą architekturę i są ciekawie wkomponowane w najbliższe otoczenie. W życie naszego mia-

sta wpisały się uroczystości kościelne, a szczególnie Dni Zygmuntofskie obchodzone w początkach maja każdego roku".

Po krótkich wystąpieniach Księdza Biskupa oraz prezydenta miasta Płocka Stanisława Jakubowskiego, ten ostatni dokonał uroczystego przecięcia wstęgi i jednocześnie otwarcia wystawy "Płock i jego pomniki".

Wśród fotogramów znalazły się zdjęcia prezentujące płockie pomniki, kościoły, groby. Wśród nich szczególnie przyciągają zdjęcia kaplicy Miłosierdzia Bożego, pięknej figury Jezusa Miłosiernego, upamiętniające ważne dla Płocka wydarzenia tj.: wizytę Ojca Świętego Jana Pawła II w Płocku, Uroczystości Zygmuntofskie czy ingres obecnego biskupa płockiego - Stanisława Wielgusa. Na wystawie również możemy obejrzeć wspaniałą kolekcję pocztówek (ok. 500 sztuk), która pokazuje znaczenie grodu znad Wisły.

Ks. Jan Augustynowicz

Bibliografia:

1. Płock 2000 w fotografii Wiesława Kowalskiego. TNP Płock 2000.
2. M. Chudzyński, Płock 2000, tamże.
3. W. Kowalski, Moje miasto, tamże.
4. J. Dąbrowski, Przeciw grzechowi niepamięci, "Nowe Mazowsze" 2000, nr 3.
5. ks. St. Obrębski, Płockie pomniki, "Spotkania u Królowej" 2000, nr 2.
6. E. Matusiak, Fotografie Wiesława Kowalskiego, "Sygnały Płockie" 2000, nr 4.
7. A. Górniak, Płock i jego pomniki, "Niedziela" 2000, nr 13.
8. W. Zakrzewski, Piękny album o Płocku, "Niedziela" 2000, nr 14.